

ÁLLAMI TISZTVISELŐK LAPJA

PÉNZÜGYI, JOGI ÉS KÖZIGAZGATÁSI SZAKLAP

az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete, valamint a Köztisztviselők Nyugdíjpótló és Segélyző Egyesületének

HIVATALOS KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
(Budapest, VII., Alsó-erdősor 3. sz. II. em. 17.)

Megjelen minden hó 10-én, 20-án és
a hó utolsó napján.

Előfizetési ár:
Egész évre 10 korona, félévre 5 korona.

A számvevőségi tisztviselők congressusa.

A pénzügyi számvevőségi tisztviselők f. hó 23-án congressusra gyültek össze Budapesten, hogy a testület jogosult kívánságait és sérelmeit közösen megbeszélve, a teendő lépésekre nézve tanácskozzanak.

1902-ben, tehát hat évvel ezelőtt, a testület személyzeti létszáma 924 volt. A vármegyeiek államosítása folytán ez a létszám egyszerre felszökött 1800-ra.

Az ember azt hinné, hogy ez a rohamos emelkedés némi javulást hozott az előmeneteli viszonyokban, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy azóta hat év folyt le, volt tehát idő és alkalom elég, hogy a tényleg fennálló bajok orvosoltassanak. Pedig éppen ennek ellenkezője történt. Azelőtt, a kisebb létszám mellett, a magasabb osztálybeli állásokra majdnem 32% jutott; ma, a dupla létszámmal, 29%. Az apadás tehát, vagyis a helyzet rosszabbodása: 3%.

Innen van aztán, hogy akárhány számvevőség élén még ma is számvizsgáló áll, a kik felelőségteljes állást töltenek be, de a kiktől megvonják az állással járó javadalmazást.

Annyi bizonyos, hogy a számvevőségi tisztviselők érdekeire az illetékes tényezők nem voltak és ma sincsenek annyi tekintettel, a mennyit ez a derék testület, már hivatásának nagy fontosságánál és komplikált, nagy tapasztalatot igénylő munkakörével járó felelőségénél fogva is megérdemel nemcsak, de jogosan meg is követelhet.

Egyébként valljuk meg őszintén: maga a pénzügyi kormány az, a mely az ő rideg álláspontjánál fogva mintegy mesterségesen idézi elő a mozgalmakat. Talán egy ministerium sem annyira elzárkózott a tisztviselői kérdésekkel szemben, mint éppen a pénzügyi. Nem látnak itt a tisztviselői érdekeket képviselő sajtóorganumban összekötő kapcsolatot a felsőbbség és a tisztviselőkar között, a mely hűséges szócsöve a nagy testület óhajainak, kívánságainak és törekvéseinek, hanem

idegen, befurakodó, alkalmatlan, felesleges valaminek tekintik azt. Szükséges rosznak, a mely akkor, a midőn az igazságot hirdeti, kellemetlenné válik ott, a hol nem türik a kritikát.

Szóval: habár újabb időben lényegesen változtak a viszonyok, a várbeli diszes pénzügyi palotában még mindig idegen a nyomtatott szó, még mindig süket fülekre talál a panasz, a melyet hűen és nyíltan tolmácsol a sajtó. És mert a tisztviselőkar látja és tapasztalja, hogy hiába és eredmény nélkül való az ő panasz: a végletekre határozza el magát. Demonstrál, congressust tart, hogy szavának így súlyt adjon. A mostani congressus is ebből a forrásból fakadt. És a most megnyilatkozott elégedetlenséget is a kormány ridegsége idézte elő...

A türehtlen állapotok egyébként, különösen a számvevőségi tisztviselőkre nézve, nem mai keletűek. Fennállottak azok 1903 előtt is. De élükre lettek állítva a vármegyeiek államosítása óta, mert egyesek jogosult vagy jogosulatlan érdekeinek kielégítése által sok-sok jóra való, érdemeket szerzett munkaerő sértve lett az ő szerzett jogaiban.

A számvevőségi tisztviselők mozgalmának éppen az volt a célja, hogy a fennálló sérelmeket szóba hozza és a jogosult kívánságokat írásba foglalva, az illetékes körökhöz juttassa. Örvendünk, hogy a megtartott congressus azokon a nyomokon haladt, a melyeket lapunk legutóbbi számában vázoltunk.

Maga a congressus méltóság teljesen folyt le. Egyhangulag nyilatkozott meg a testület kívánságait és óhajait illetőleg. És a mi a fő: lemondott arról a szándékról, hogy külön szövetséget alakítsanak, a mit örömmel vettünk tudomásul.

Az ülés lefolyása (melyen 360-an voltak jelen) a következő volt:

Szenessy Aladár pénzügyi számtanácsos nyitotta meg az ülést. Üdvözlö a megjelenteket és a mozgalomnak sikert kíván. Kéri a congressust, válasszon korelnököt. Ajánlja *Eentsik Károly* számtanácsost.

Bentsik Károly elfoglalva az elnöki széket, köszöni a bizalmat. Kéri az elnöki állásra *Szenessy* kollegát megválasztani, a mi nyomban meg is történik.

Szenessy Aladár elfoglalja az elnöki széket. Javaslatba hozza, válasszák meg társelnöknek: *Bentsik Károly*, *Posvay József*, *Felber Nándor* számtanácsosokat és *Juhász Ignác* pénzügyi tanácsost. Ügyvezető elnökül ajánlja: *Simontsis Jenő* számtanácsost. Előadónak ajánlja *Kölbig Ferenc* (Temesvár), *Klein Adolf* (Budapest) és *Adorján* számellenőröket (Lugos). A határozatot ez értelemben mondja ki.

A mai tanácskozás tárgya — így folytatja elnök — a bajainkat tolmácsoló memorandum felett való határozathozatal. A másik tárgy volna: a számvevőségi tisztviselők szövetségének megalakítása. Ezt az utóbbi tárgyat azonban, a tegnapi tartott előértekezlet egyhangú határozata folytán, a napirendről levettük. Az általános óhaj az, hogy az «Állami Tisztviselők Országos Egyesülete» kebelében megalakuló számvevőségi szakosztályban keressük érdekeink állandó képviselőjét és így, ezen óhajnak megfelelően, külön szövetség megalakításáról lemondunk. De miután mégis szükséges érdekeink védelmére őrzt állítani, azt javasolja, küldjön ki a congressus a maga kebeléből egy permanens bizottságot. Ennek a bizottságnak lesz a feladata a memorandumot illetékes helyen átadni; feladata lesz továbbá érintkezésbe lépni az Országos Egyesülettel, hogy abban ezentúl a számvevőségi tisztviselők érdekei állandó képviseltetést nyerjenek.

A congressus egyhangulag elfogadja az előadott javaslatot és megbizta az elnökséget, hogy magát 25 tagra kiegészítse. — Elhatározzák továbbá, hogy minden egyes számvevőségi tisztviselő a f. évre 1 koronával járul az állandó bizottság költségeinek a fedezéséhez, felkérve a számvevőségi főnököket, hogy ezen összegeket szedessék be és jövő hó első napjaiban küldjék a bizottsághoz. A gyakornokok ezen kötelezettség alól fel vannak mentve.

Köszönetet mond az elnök a sajtónak, a mely eddig is oly melegen támogatta a számvevőségek érdekeit. Szükségesnek tartja, hogy évente legalább egyszer congressust tartsanak, a mit egyhangulag el is fogadtak. Következett ezután a memorandum-tervezet felolvasása.

Kölbig Ferenc ismerteti, illetve felolvassa azt a tervezetet, a melyet a congressust megelőző értekezlet elfogadott. Kéri, fogadja azt el a congressus vita nélkül, egyhangulag.

Mezriczky Elek számvizsgáló. Nem akar vitát előidézni. Annyi tény, hogy a számvevőségek előmeneteli viszonyai rosszak. Ez onnan van, hogy midőn az évi költségvetést megállapítják, az összes tárcák igényeinek a ki-elégítése után a p. ü. számvevőségekre mindig akkor kerül a sor, a midőn a budget már újabb kiadást el nem bír. A mit most kérnek a számvevőségek, ezt egyhangulag kell elfogadni, mert a kérelemnek csak így lesz sulya.

Kadli Nagy Ákos jár. számvevőnek az a kívánsága, hogy mondassék ki, miszerint a járási számvevők is előléphetnek állomáshelyükön számvizsgálóvá.

Klein Adolf számellenőr: a status egységes. A memorandum egyébként kimondja, hogy minden tisztviselő bezárólag a VIII. fiz. osztályig állomáshelyén automaticamente előléphessen. *Nagy Ákos* kívánsága tehát benne van az emlékiratban, sőt az többet kér, mint Nagy.

A congressus kimondja, hogy Nagy Ákos kívánsága szerint megtoldja a memorandum erre vonatkozó pontját.

Sándor József szeretné ismerni azokat az okokat, a melyek az előértekezleten a memorandumra vonatkozó

kompromissumot létrehozták, hogy azon az alapon megbízói előtt küldetéséről beszámolhasson.

Elnök megjegyzései után Sándor visszavonja indítványát.

Fliesz Henrik Nagybányáról, egy szépen és hévvel előadott beszédben vázolja a bányaszámvevőségi tisztviselők helyzetét. Az a kívánsága, vétessék fel az emlékiratba, hogy a számvevőségi tisztviselők statusán kívül álló bányatisztviselők nem pretereálhatják a számvevőségi tisztviselőket, illetve a kezdő fizetésnél magasabb illetményekkel ezen szakmához át nem vehetők.

A congressus készséggel honorálta ezen kívánságot és azzal a memorandumot ki is egészítette.

Midőn még az elnök indítványára üdvözlő sürgönyt menesztettek a kormányelnökhöz, *Popovics* és *Désy* államtitkárokhoz, valamint *Végh Mihály* dr. számvevőségi igazgatóhoz, elnök a congressust bezárja.

*

Elismeréssel adózunk a congressuson jelen volt tisztviselőtársainknak, valamint mindazoknak, a kik közrehatottak arra, hogy a külön egyesület alakításának eszméje elejtetett. Mert a mily rokonszenvvel találkozott minden téren a számvevőségi tisztviselők mozgalma, annyira aggasztóvá tette azt az a törekvés, a melynek csak egy lehetett volna a következménye: a szétvonás, az egyenlenség, az erők gyengítése.

De finom tapintatra vall az az elhatározás is, hogy a memorandum tervezetéből kiküszöbölték mindazokat a pontokat, a melyek a volt vármegyeiek különleges kívánságait fejezték ki. Ezek a pontok elejétől kezdve szépséghiányai voltak a tervezeteknek. Hogy ezt a szépséghiányt elenyészítették, ez csak magának a mozgalomnak vált előnyére.

A felterjesztendő memorandumban kéri a számvevőségi tisztviselők, hogy a számvevőségi igazgatói állás, mint főosztályvezetői, az V. fizetési osztályba, az igazgatóhelyettesi és a ministeri számvevőségek csoportfőnöki állásai a VI. fizetési osztályba soroztassanak. Ugyancsak a VI. fizetési osztályba soroztassanak a nagyobb hivatalok számvevőségi főnökei is, míg a többi számvevőségi főnökök a VII. fizetési osztályba. Szerveztessék minden számvevőségnél főnökhelyettesi állás a VII., illetőleg a VIII. fizetési osztályban, a még fennmaradó létszám pedig akként osztassék meg a IX., X. és XI. osztályok között, hogy a legutolsó fizetési osztályban a tisztviselőknek négy-öt évnél többet ne kelljen szolgálni. Ebből a célból kéri, hogy az összes létszám 1 százaléka a VI., 5'23 százaléka a VII., 10'01 százaléka a VIII., 30 százaléka a IX., 30 százaléka a X. és 23'75 százaléka a XI. fizetési osztályba soroztassék. Kéri a szakdíjnok rendszernek és a díjtalan gyakornoki állásoknak beszüntetését, a számgyakornokok segélydíjának 1000 koronára, illetőleg az állam számviteltani vizsgát tett gyakornokoknál ezerkétszáz koronára való fölemelést. Kéri továbbá, hogy az üresedésbe jövő és a jelen memorandum teljesítése esetén ujonnan rendszeresített állások az 1908. évi költségvetésbe már fölvétessenek, a legrövidebb idő alatt pályázat nélkül, automaticamente be s az állások betöltésénél a rangsor, szolgálati idő és minősítési táblázat legyenek irányadók. Szakképzettség, érdemesség és alkalmazhatóság tekintetében kimagasló tisztviselők soron kívül lépjenek elő, de ezen soron kívüli kinevezések az évi összes kinevezések 10 százalékát meg ne haladják. A járási számvevők részére önállóbb hatáskört és utiátalány megállapítását, valamint azt kéri, hogy

állomáshelyükön számvizsgálók is lehessenek. A jogi pótlékot nemcsak a ministeri számvevősnél, hanem a külföldi alkalmazásban álló jogvégzett számvevősnél is kéri kiterjeszteni. Végül a számvevőségek függetlenítését és azt kéri, hogy a bányaszámvevőségekhez csak a XI-ik fizetési osztályba tartozó tisztviselők legyenek beosztathatók, magasabb fizetési osztályban levők azonban nem.

A gyökeres orvoslás.

Teljesen józan, szolid életű ember vagyok, a ki napról-napra, évről-évre családom körében töltöm el azt a néhány órát, a mit a mindennapi terhes hivatali szolgálat érintetlenül hagy; nem iszom és nem kártyázom sem most, sem azelőtt; 15 éve szolgálók kitűnő minősítés, folytonos elismerés, dicséret mellett s ma — hajszálig pontosan vezetett házi naplóm alapján — kijelenthetem, hogy 2000 K fizetésemből feleségemet és két gyermekemet tisztességesen eltartani nem tudom. Nem tudtam azelőtt sem; de nem szóltam addig, a míg csak arról volt szó, hogy szegényesen ruházkodtunk és hiányosan táplálkoztunk. Most azonban kötelességem hangos jajszóval fordulni feljebbvalóimhoz, mert gyermekemet nem tudom — taníttatni.

A folyó tanévben vittem gymnasiumba a szomszéd városba. Lakásáért, kosztjáért annyit fizetek, a mennyit az én jövedelemem el nem bír. Az első félév befejeztével constatálhatom, hogy kénytelen vagyok abba hagyni neveltetését, ha nem segítenek rajtam, vagy adósságot adósságra halmozni az összeroskadásig.

A mi bajunk fészke mélyen keresendő. Még az alapos statusrendezés is alig segít már rajtunk. Mert nem pusztán az abnormis időjárásban gyökerezik az; hiszen rendezett viszonyu háztartást, hitelképes családot egy-két inséges esztendő, egy-két drága év meg nem rendit. A más lehet a holnap reménységével vigasztalni, a keserves időket hitellel enyhíteni. Ámde a mi hitelünk megrendült, ugyannyira, hogy tisztességes kölcsön híján vabankot játszó bankok körmei közé kerültünk és a kamat öl — fojtogat bennünket.

Nyilvánvaló az egész országban, hogy ez általános betegsége a tisztviselők nagy részének. Annál inkább nekünk, kik ifjuságunk kezdetén — éppen az óvadékényszer miatt — hivatalból lettünk az adósság örvényébe kergetve. Ugyanakkor, a mikor ellentétben más ágazattal, semmiféle mellékjövedelmünk nincs és nem volt.

Hogy tehát az orvoslás alapos legyen: mélyen kell benyulni a beteg részért és kivágni azt némi áldozat árán is.

Első és mélyreható intézkedés volna tehát az *olcsó kölcsönök nyújtása*. Ki kellene ragadni a tisztikart az üzorsások karmai közül, ugy azonban, hogy az államháztartás mérlegét meg ne billentse. Erre vonatkozik javaslatom. A mai kölcsönfolyósításnál főkéllék a bírói letiltás. Azután az életbiztosítás, végül a kezesség. Ezt betetőzi a horribilis kezelési költség és a 8—10%-os kamat és ezzel lerántottam a leplet sok-sok ezer szegény tisztviselő-család kálváriájáról. Ezen a szörnyű és égető istencsapáson így képzelek segíteni: Az állam megbiz tisztviselői egyletet, vagy egy bankot, hogy szolgálati uton megvizsgált kérvények alapján minden hozzáfutó tisztviselőnek 5—6%-ra két évi fizetésével felérő kölcsönt nyújtson 10—20 évi törlesztésre. A kölcsön engedélyezése függene a szolgálati magatartástól, tartama az életkortól és az egészségi állapottól. *Bírói letiltás nélkül* reávezettetnék fizetésére s amortisatio útján csupán a *tisztességes kamat és tőke törlesztetnék*. Ezáltal a multnak *összes büne, gondatlansága, közönye ki volna engedve*.

Az állam kezelési költség cimen s azért, hogy a törlesztés közben elhalt tisztviselő kölcsöne töröltessék: ama tisztviselő-egyletnek, vagy banknak évenként 20-tól százezer kor. subvenciót adna. Oly csekély összeg ez az államháztartásban, hogy számba se jöhet, míg ellenben szolid alapokon nyugvó pénztintézetnek tisztességes ellenérték a risicóért, a mely kellő óvatosság mellett a minimumra redukálható a halálet és elbocsátás esetére.

Teszem ezt a javaslatot rendületlen hittel azon tekintetben, hogy életképes, mert tudom, hogy éppen az állam a kigazdák támogatása végett hasonló kölcsönt nyújt a szőlők helyreállítására az agrárbank útján. Teszem azért, mert tudom, hogy kevesebb risicóval, kevesebb bajjal és kisebb veszteséggel jár az államra és a pénztintézetre a tisztviselők felsegítése, mint amaz és mégis erkölcsi eredményében aránytalanul üdvösebb.

Igy a mély sebeket begyógyítva, könnyű volna várni a szállóige testesülését — a statusrendezés szivszorongva várt bekövetkezését és lenne idő meg pénz annak alapos, minden jogos kívánságot kielégítő keresztülvezetésére.

Tóth Kálmán,
m. kir. adóellenőr.

Az Állami Tisztviselők Orsz. Egyesületének

igazgató-választmánya f. hó 26-án ülést tartott *Batthyány Tivadar* gróf elnöklete alatt.

Jelen voltak: *Benedek Sándor* társelnök, *dr. Andor Endre* osztálytanácsos, *Bíró Benedek dr.* államszámszéki számtanácsos, *Bogárdi Jákó* járásbírói irodatiszt, *Bentsik Károly* számtanácsos, *Csikvári Jákó*, *Detre László dr.* pénzügyi titkár, *Fekete Benő* kir. tanácsos, adófelügyelő-helyettes, *Eisenhut Károly* irodatiszt, *Györy István* számvizsgáló, *Futó Ferenc*, lapunk munkatársa, *Erdős József* járásbírói irnok, *Laub Rezső* táblai segédhivatali főigazgató, *Hank Gyula* pénzügyi tanácsos, *Mezriczky Elek* számvizsgáló, *Móczár Elemér dr.* állami számvizsgáló, *Körösy Henrik* tanfelügyelő, *Lüske Alajos* számellenőr, *Szende Alajos* curiai segédhivatali igazgató, *Strazimir Milán* számellenőr, *Stassiák Jenő* számvizsgáló, *Sikorszky Titusz* vámfőtiszt, *Szentkirályi Antal* számtanácsos, *Walter Ottó* posta-távirda felügyelő.

Elnök az ülést megnyitja. Kéri a választmányt, hallgassa meg az évi jelentést. Előbb azonban azt indítványozza, hogy a közgyűlés ne csak a lakbérkérdéssel foglalkozzon, hanem sürgesse a családi pótlékot, az özvegyi nyugdíjnak még a f. évben való emelését és a szolgálati pragmatika-javaslat törvénybe iktattassék. Most, midőn forr a katonatiszti fizetések emelése, kell, hogy mi is kérelmezzük ezen kérdések megoldását. Ezt rövid határozati javaslatban hozzuk kifejezésre.

Titkár felolvassa a képviselőházhoz intézendő, a lakbéremelésre vonatkozó kérvény tervezetét. Hozzászól ehhez *Andor Endre dr.*, *Benedek Sándor*, *Bogárdi Jákó*, *Móczár Elemér dr.*, *Körösy Henrik*, *Mezriczky Elek*.

Szentkirályi Antal kívánja, hogy sürgessek meg a statusrendezést is. Ehhez ragaszkodik. Ha van pénz a katonatisztek részére, juttassanak végre a tisztviselőknek is. A további vita a körül forgott, hogy tulajdonképen mily kérdések rendezését kellene kérelmezni, illetve a közgyűlés elé terjeszteni. Az erre vonatkozó határozati javaslatban a választmány megállapodván, azt az elnök fogja a közgyűlés előtt előadni. Elnök ilyen értelemben mondja ki a határozatot.

Elnök: Következik a közgyűlés elé terjesztendő jelentés. Felkéri a titkárt, adja elő. A választmány felolvasottnak tekinti azt és el is fogadja, valamint az évi zárszámadást és a költségvetést, mely utóbbi a folyó évi keretben mozog.

Az igazgató-választmányának a közgyűlés elé terjesztendő jelentés részletes számot ad az Egyesület mult évi

működéséről, a melyből tisztviselőtársaink azt a meggyőződést meríthetik, hogy a mit az Egyesület választmánya és elnöksége a tisztviselőkar érdekeiben tehetett, azt megtette.

A jelentés első sorban megemlékezik a szegedi congressusról, valamint arról, hogy az itt elfogadott emlékirat november 14-én lett küldöttéül átadva a kormány-elnöknek. Az emlékirat egy-egy példánya minden országgyűlési képviselőnek meg lett küldve.

Az 1906. évi IX-ik cikk alapján kiadott 4600. M. E. kormányrendelet sérelmes intézkedéseit az Egyesület felszólalása alapján a kormány az 1907-ben kiadott 5694. M. E. kormányrendelettel oryosolta.

A drágasági pótlékre nézve újabb sürgetős felterjesztés lett intézve a kormányhoz, valamint kérve lett a nős és családos tisztviselők részére *családi pótlék* engedélyezése. Felterjesztést intézett a választmány a kormányhoz a *statusrendezésre* nézve is, valamint kérte a Budapesten alkalmazottak részére mindaddig *lakbérpótlék* engedélyezését, míg itt az abnormis magas lakberek fennállanak. Ezek a lépések, sajnos, eddig nem jártak sikerrel. Epen ezért a lakpénz-kérdés a mostani rendes közgyűlés tárgysorozatába fel lett véve.

Kérelmezte továbbá a választmány, hogy a *végrehajtási törvény* módosítása tárgyában a képviselőházhoz benyújtott javaslatba vétessék fel, hogy házépítési célokra felvett kölcsönökre a lakberek lefoglalhatók.

A *szolgálati pragmatikára* nézve jelenti a választmány, hogy annak tervezete már elkészült, és most kerül a nagybizottság elé.

Kérvény lett beadva a kultuszministerhez, valamint a főváros tanácsához aziránt, hogy a tisztviselők gyermekei *tandíjmentességben* részesüljenek. A *tisztviselői internatus* kérdése szintén a megoldás felé megy. A kultuszminister a f. évi költségvetésben e címen felvett 100 ezer koronát.

Az érintkezést a *vidéki alakulatokhoz* a központ állandóan fentartotta. Képviseletette magát a Hunyadvármegyei és Borsodmegyei Körnek Déván, illetve Miskolcon tartott alakuló közgyűlésén.

A tagok létszáma volt az év elején 4961. Az elmúlt év végén ez a szám 6725-re szaporodott. A vidéki körök száma 26, a helybizottságoké 12.

A közgyűlés f. évi március 8-án, délután 4 órakor lesz megtartva az újvárosi közgyűlési termében. Tárgysorozatát lapunkban már közzétettük.

Elnök: Következik egy beérkezett indítvány.

Fülöp Kornél dr., nyugd. statisztikai hivatali főtiszt ugyanis indítványt adott be aziránt, hogy a közgyűlés mondja ki, hogy kérelmezni fogja a kormánytól, miként a nyugdíjasok az 1893. évi IV. t.-cikkben megállapított minimális lakbérben részesíttessenek.

Benedek Sándor: Azzal a javaslattal mutatjuk be a közgyűlésnek, hogy a javaslat az egyesület által e kérdésben kiküldött bizottságnak adassék ki.

Elnök: Több indítvány nem érkezett be. A határozatot Benedek Sándor indítványa értelmében mondja ki.

Benedek Sándor bejelenti, hogy ő, Andor Endre és Csikvári Jákó, jelen voltak a borsodmegyei körnek Miskolcon tartott alakuló közgyűlésén, a melyen a központot képviselték.

Elnök köszönetét fejezi ki a kiküldötteknek fáradozásukért, valamint jegyzőkönyvileg mond köszönetet a választmány Sulyok Elek tagtársunknak, a kinek az új kör alakulása körül nagy érdemei vannak. (Éljenés.) Miután pedig több tárgy nincs, az ülést bezárja. (Felkiáltások: Éljen az elnök!)

A mi körünkől.

Hogy mily elkéseredés uralkodik a tisztviselők körében, arról azok a szomoruan hangzó, keserű panaszlevelek tanuskodnak, a melyeket a vidékről kapunk.

Egy pénzügyigazgató, a kit úgy ismer mindenki, mint a ki úgy tudásánál, mint tapasztalatánál és ügybuzgóságánál fogva megállja helyét, a következőkben vázolja a tisztviselők mai helyzetét:

«Nem csoda, ha a tisztviselők, de főképp és első sorban a pénzügyiek között bizonyos fásultság, kedvetlenség, reménytelenség kezd lábra kapni. Ez a reménytelenség ijesztően el van terjedve az adóhivataliak között is. Nekem is van egy adótárnokom, a ki kiváló tisztviselő, lelkiismeretes, pontos és ügybuzgó. És az eredmény? A *kilencedik fizetési osztályban* van. És itt vagyok én. Szolgálati éveim száma már jóval túl van a *három évtizeden*. És nekem örülnöm kellett, hogy egy pár évvel ezelőtt bejutottam a VII-ik fizetési osztályba és tekintve szolgálati éveim számát, nem létezik reám nézve már a VII. fizetési osztály első fokozata és ha valami csoda útján el találnám érni a VI. osztályt, ott is csak az *első* végén fogok maradni. . . Miután pedig a tisztviselők mind azt látják, hogy igazán nincs, a ki csak némileg is akarna róluk gondoskodni, a pénzügyiekről pedig a miniszter *igazán és valójában nem is akar*, letettek immár minden törekvésről és küzdenek most már a velük maradt nyomorral úgy, a hogy tudnak. Legtöbbje annyira el van adósodva, hogy állomása helyén már hitele sincs. Ilyen a mi helyzetünk. És magam is érzem, látom, hogy az elkéseredés indokolt. Eddig biztattattam tisztársaimat, csendesítettem őket. Ma már nem bírom ezt tenni. Ugy érzem, hogy igazuk van. Látom, hogy *igaztalanság*, a mint velük bännak. . . Attól félek, hogy az állami administratio fogja megbánni az intéző körök ezen nembánomságát, mert a nyomor rossz tanácsadó. Ezt meggondolni kellene kormánynak is, képviselőháznak is. . .

Hireghi Hiersch Károly dr. kir. tanácsos, pénzügyigazgató, e napokban ülte szolgálatának 30-ik évfordulóját. Midőn tisztviselőtársai körében e jubileumról szó esett, elmondotta Hiersch a környezetének, hogy úgy érzi magát, mint az egyszeri huszárezredes.

— Hát hogyan? kérdezi a közelében álló titkár.

— Ugy, — felel a pénzügyigazgató, — hogy mikor ennek az ezredesnek a jubileumát ünnepelték és kérdezték tőle, mi lehetne még a kívánsága ilyen alkalommal, azt felelte csöndes resignációval, hogy *huszárkadét* szeretne lenni. Hát lássátok. Én is a jubileumom napján fogalmazó-gyakornok szeretnék lenni.

A pénzügyi számvevősegi tisztviselők megtartották országos gyűlésüket. Csendsben, simán folyt le és a mi a fő: abban a mederben, a melyet a testület méltósága és jó hírneve megszabott. . .

Már a gyűlés megnyitása előtt hozták a hirt, hogy az előző estén tartott értekezleten a tervezett külön egyesület alakítását elejtették. Kitűnt ugyanis, hogy a számvevősegi tisztviselők túlnyomó többsége ellenzi a külön egyesülést, e helyett azonban határozottan követelik, hogy a testület érdekeinek képviselete bizassék az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete kebelében alakítandó számvevősegi szakosztályra. Ezen az alapon ez a kérdés levétetett a napirendről.

Nincs okunk eltitkolni, hogy ez az elhatározás a számvevősegi tisztviselők érdekeinek szempontjából csak helyes lehet. Ez volt kezdettől fogva a mi álláspontunk és hogy a lapunk legutóbbi számában erre vonatkozólag megjelent nyilatkozatok nagyban hozzájárultak a kérdés tisztázásához nemcsak, hanem ahhoz is, hogy azt már az előértekezlet vette le a tárgysorozatról: ezt jól esik konstatálnunk. És jól esett tapasztalni azt is, hogy *Ferber Nándor* szám-tanácsos, lapunk régi munkatársa, megválasztott a congressus társelnökének, dacára annak, hogy az ülésen nem volt jelen és dacára annak, avagy tán épen ezért, mert ő volt az, a ki az előértekezleten is, lapunkban is, a leg-határozottabban ellenezett mindennemű parciális alakulást. Az ő megválasztásában az általa bátran és férfiasan megvédelmezett elv jutott diadalra. . .

Kimaradt a tárgyalás anyagából mindaz, a mi a volt vármegyeiekre vonatkozott. És hogy kimaradt: a legszerencsésebb, a legtapintatosabb cselekedet volt. Ha benn hagyják az emlékiratban, a mi erre nézve benne volt, okvetlen találkozik felszólaló, a ki az *egységet*, a határozat egyhangúságát veszélyeztette volna. Mondjuk ki őszintén: jogosan. A különböző érdekeknek ily apróra való taglalása és előtérbe tolésa azt a látszatot keltette volna, hogy az egyéni érdekek harcát kívánja valaki belekeverni a mozgalomba. A sajtóban már is olvasunk erre vonatkozó nyilatkozatokat, sőt egy *napilap* egyenesen inti a most megválasztott 25-ös bizottság elnökségét, hogy a vármegyeiek és a régi államiak között ne tegyen különbséget, mert úgy látja, hogy «az elnökségben *szintén meg van a hajlam*, a volt vármegyei és a régi államiak mivoltának hangsúlyozására.»

A mi még feltűnt: a *számvevő* gyűjtőnév a tanácskozás során nyomtalanul eltűnt. Nem használta senki, még a keresztapja sem. De már a napilapokban küldött tudósításban már ismét ott szerepel ez a szerencsétlen elnevezés, a mi ismét csak annak a jele, hogy azt a tudósítást egy volt vármegyei írta.

Háromszáznolcvan volt jelen a gyűlésen. Sajnáljuk, hogy erre vonatkozólag adatok nem állanak rendelkezésünkre és így csak azon kartársainkat említhetjük fel, a kiket személyesen ismerünk.

Ott láttuk az Országos Egyesület három tevékeny választmányi tagját: *Bentsik Károly* és *Szentkirályi Antal* számtanácsost és *Mezriczky Elek* számvizsgálót. A vidéki számvevőségek vezetői közül eljöttek, Kassáról: *Ilosvay József*; Miskolcra: *Sulyok Elek*, a borsodmegyei kör társelnöke; Zalaegerszegről *Lángi Lajos*, a ki a belvárosi sasok padsorában foglalt helyet; Pécsről: *Konkoly Ágoston* számtanácsosok; Debrecenből: *Poroszlay Gyula*; Székesfehérvárról: *Vida Pál* és *Szakál Antal* számvizsgálók; Désről: *Pölnitz Dezső* báró számellenőr; Budapestről: *Juhász Ignác* pénzügyi tanácsos és helyettese: az ügyvezető-elnökké avasírozott *Simontsis Jenő* számtanácsos, a ki néhai *Gerlőczy Károly* alpolgármester székét foglalta el. Ott láttuk még *Szmidá Lajos* számtanácsost, a ki gyönyörködött volt vármegyei kartársai (*Szenessy* és *Kölber*) szereplésében és a ki egy közbeszólásával elismeréssel adózott lapunk képviselőjének. *Várady Lajos* számvizsgáló ott ült azon a helyen, a hol *Kass Ivor* a fővárosi törvényhatósági üléseken szokott ülni. Mikor azt a részét olvasta fel az előadó a memorandumnak, a melyben az van mondva, hogy míg más tárcáknál a számvevőségi tisztviselők átlag 23 évi szolgálat után bejutnak a VIII-ik fiz. osztályba, addig a pénzügyinek 31 év kell ehhez, épen akkor akadt meg tekintetünk *Várady Lajos*on, a ki 29 éve szolgál és így még 2 évig kell várnia, hogy annyi fizetése legyen, a melyből épen hogy éhen lehet halni... A hatvan év küszöbén majd lesz belőle is számtanácsos. És hány ilyen Várady van közöttünk!

Az előadó-asztalnál láttuk régi ismerőseinket: *Kölber Ferenc* (Temesvár) és *Adorján Marcell* (Lugos) számtanácsosokat. *Kölbernek* jutott az a nehéz feladat, hogy önönmagát megtagadja. El kellett ugyanis siratnia, mint volt előadónak (persze csak magában) a szegedi 18-as bizottság csendes kimulását. A congressuson már szóba sem hozták. Mintha az a szegedi értekezlet soha meg sem tartatott volna! A szerb trónváltás jutott eszünkbe, no meg az adóhivataliak 15-ös bizottsága, a mely hasonló sorsra jutott. Pedig igaz lélekkel mondhatjuk, egyik sem érdemelte meg az elbánást, a melylyel velük végeztek...

Feltűnést keltett a congressuson *Filész Henrik* nagybányai bányaszámellenőr rokonszenves felszólalása. A nagybányaiak méltó képviseltetését találtak ebben a fiatal tisztviselőtársunkban, a ki hévvel és szónoki gyakorlottsággal panaszolta el a bányaszámvevőségek sérelmeit.

Szépséghibája az országos ülésnek, hogy kimondották, miként ezentul minden évben congressust tartanak. Vagy őszinte volt az az óhaj, hogy az Országos Egyesületre kívánják bízni a számvevőségi tisztviselők összes érdekeit, vagy nem. Ha igen: akkor merőben érthetetlen, miért álljon fenn *állandóan* a bizottság és miért kell ennek *évente* gyűlést összehívni!... Mert ha az Országos Egyesület kebelében megkezdí működését a számvevőségi szakosztály, ez *onddan* és a most megválasztott 25-ös bizott-

ságtól *függetlenül* fog dolgozni. Már pedig régi dolog, hogy ha két dudás erőlködik egy nótán, veszekedett összekavarodás származik abból, nem is említve azt, hogy az Országos Egyesület csak egy ellenőrző tényezőt ismerhet el jogosultnak: az évi közgyűlést.

A gyűlés megkezdése előtt egyes csoportok képződtek a társalgó teremben. Szóba került az elnök-kérdés. Általános volt a nézet, hogy *Robel Román* pénzügyi tanácsost kell a congressus elnökéül megválasztani... De *Robel Román* nem volt ott. Épen ezen a napon ünnepelte szolgálatának 35-ik évfordulóját. Így tehát az ő megválasztásáról le kellett mondani...

Simontsis Jenő lett ügyvezető-elnökké megválasztva. Az ő nyugodtsága, minden ellentétet nivellálni szerető természete, valamint az a meleg szeretet, a melylyel a magára vállalt feladatokat sikeresen megoldani törekszik, elég biztosíték arra, hogy ebben az állásában is csak egy célt fog maga elé tűzni: tisztársainak a boldogulását. Csak egyre kérjük mégis: vegye tekintetbe, hogy a 25-ös bizottság hivatása és feladata abban a pillanatban, a melyben az Országos Egyesület kebelében a számvevőségi szakosztály megalakul, megszűnik. Két dirigáló, képviselő foruma nem lehet a testületnek, mert az szétvonást és félreértést idézne elő.

Egyesületi élet.

× Az *Állami Tisztviselők Országos Egyesületének Verseci Köre* február hó 18-án tartotta V-ik rendes évi közgyűlést *Irányi Gyula* elnökle alatt. A közgyűlés az évi jelentést és a pénztári számadást egyhangulag jóváhagyta. A taglétszám 36, a pénztári maradvány 69 korona 58 fillér. A tisztújító választáson megválasztottak: elnök: *Irányi Gyula*, alelnök: *Pázt Gyula*, titkár: *Avar Vilmos*, pénztáros: *Pelikán György*, ellenőr: *Halbhuber Armin*, számvizsgálók: *Krause Ervin* és *Veress Dénes*. A választmányba: *Kató Lajos*, *Drágán Miklós*, *Lukits Miklós*, *Bauer-Vogel Gyula*, *Márthé Vilmos*, *Konrad Mihály*, *Dreszl József*, *Fejér Vilmos*.

× A *Nagybánya és Vidéke Tisztviselői Fegyversztási Szövetkezet* Nagybányán, 1907. év folyamán 424 ezer korona forgalmat ért el. Alakult 1904-ben és az áruhelyiség megnyitott 1905-ben. 1907 végén 536 tagja volt 1115 üzletrészszel. Nyereség volt 1907. évben 1217 korona, a mi elenyészően csekély ilyen nagy forgalom mellett, de miután az az elv vezérelte az igazgatóságot, hogy tagjait teljes sulyban kimért jöminőségű áruval olcsó árban lássa el: oda igyekezett az igazgatóság, hogy a tagok igényei kielégítést nyerjenek. A nyereségből 5% lesz részvényenkint kiosztva. Egy üzletrész ára 10 korona. Az igazgatóságnak tagjai: *Szabó Adolf* nyugalmazott m. kir. erdőigazgató, elnök; *Iovag Berks Leó* pénzügyi tanácsos, helyettes elnök; *Molcsányi Gábor* m. kir. erdőtanácsos, *Weisz György* m. kir. bányatanácsos, *Virág Lajos* nyugalmazott városi főjegyző, *Hullán János* m. kir. főmérnök. Fióközlete van a szövetkezetnek: *Fernezeyen*, *Kapnikbányán*.

× Az *Oszták-Magyar Tisztviselő-Egylet dési takarékszövetkezet* március 8-án tartja évi rendes közgyűlést Désen. Kölcsönökre kiadtak 13 ezer koronát. Nyereség 111 korona.

VEGYES.

* **Benedek Sándor**, a közigazgatási bíróság ítélőbirája, Országos Egyesületünk társelnöke, emlékiratot nyújtott be a kormányelnökhöz, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójára vonatkozó törvényjavaslatra nézve. Ebben az emlékiratban szó van a tisztviselő-egyesületek adójáról is. Közöljük ezt a részt szó szerint a következőkben:

Harmadik észrevételem tulajdonképpen egy tiszteletteljes kérelem, mely a tisztviselők hitelviszonyainak javítására vonatkozik. A magyar állam, az ujjabkori állambölcseletnek megfelelően, kardinális feladatai közé sorozta a socialis mozgalmak irányítását s a társadalmi intézmények létesítésének elősegítését. Bizonyára ez a szempont vezette akkor, midőn a nagybirtokosok hiteligényeit szolgáló földhitelintézet alapítására egy millió s a kisbirtokosok részére kreált kisbirtokosok országos földhitelintézete részére szintén egy millió koronát adományozott. Még nagyobb áldozatot hozott az állam a gazdasági és ipari hitelszövetkezet részére, midőn: 1. a központi hitelszövetkezet alapítókéhez egy millió korona alapítványi üzletrészszel járult; 2. a központi hitelszövetkezet által kibocsátott kötvények külön biztosítási alapjának létesítésére három millió korona értékű állami kötvényt engedett át; 3. a központi hitelszövetkezet üzemi költségeire esetleg 320 ezer koronáig terjedhető évi hozzájárulást biztosított. Ezt a célt szolgálja az az egy millió korona is, melyet legujjabban a magas kormány a vármegyei tisztviselők hitelintézetének felállítására szánt. Az állami tisztviselők hitelviszonyainak rendezése az Országos Egyesületnek Nagyméltóságod előtt fekvő emlékirata szerint, szintén nem történhetik meg anyagi áldozatok nélkül. Az állami tisztviselők által alkotott hitelegyletek az államkincstár részére semmi anyagi segélyben nem részesülnek, sőt még adómentességben sem, a mire nézve elég bizonyosság az, hogy maga az első magyar általános tisztviselő-egylet, mint szövetkezet évenként 30.000 korona adót fizet. Nyilvánvaló tehát, hogy az olcsó tisztviselői kölcsönök lehetőségét maga az állam hiúsítja meg. Tény, hogy a 19. §-ban meghatározott adómentességre a tisztviselői szövetkezetek is igényt tarthatnak, ha a most jelzett szakaszban foglalt feltételeknek megfelelnek. De nem felelhetnek meg. A köztisztviselők kis tőkéiket nem akarják lekötni s csak mint betétet helyezik el s a köztisztviselőknek a multakból származó általános eladósodása mellett a tisztviselői szövetkezetek idegen tőke nélkül a hiteligényeket kielégíteni képtelenek. Ezért Nagyméltóságod a köztisztviselői kérdések iránt tanusított érzékének adná ujjabb jelét, ha a 19. §-ban foglalt s az üzletrészek 6%-ának erejéig terjedő adómentességet a köztisztviselői szövetkezetekre minden korlátozás nélkül méltóztatnék kiterjeszteni s a jelzett szakaszt a szerint módosítani. A netaláni visszafélések megakadályozása céljából, e szakaszba be lehetne illeszteni azt a pötintézkedést, hogy a 19. §-ban foglalt adómentességre csak azok tarthatnak igényt, a melyeknek tisztviselői jellegét a m. kir. pénzügyminister előzetesen megállapítja.

* **Opris Péter** pécsi posta-távirida igazgató, az elmúlt héten töltötte be szolgálatának negyvenedik esztendejét. Tisztviselői nagy ünnepségre készültek, de Opris, neszét véve a dolognak, kitért az ünneplés elől és elutazott. Fiumétól Cattaroig tanulmányozza a posta-távirida berendezést. Tehát szép jubileuma napján is dolgozik. A tisztviselők, megtudva így, hogy tervük dugába dőlt, Opris nevére alapítványt létesítettek, mely ma már tizezer koronát tesz. Az alapítvány kamatait egy tisztviselő, egy postamester és egy altiszt arra szoruló gyermekének neveltetési ösztöndíjával fogják fölhasználni. Az alapító levél tehát a pécsi p. t. tisztikar ünnepi ajándéka, jóságos igazgatójuknak... Lehetetlen, hogy egy pillanatra meg ne álljunk e lélekemelő képnél. Milyen nemes lelkű, milyen jóságos szívű főnök lehet az, a kit tisztviselőtársai így ünnepelnek?! Opris a pécsi p. t. igazgatóság felállítására óta van Pécsen. Azelőtt Temesvárott volt. Mint titkár, ő is tagja volt annak a küldöttségnek, a mely Ő Felsege elé járult évtizedekkel ezelőtt, a fizetések javítása érdekében és a mely küldöttségnek a király ezeket a szavakat mondotta: «Önök valóban rosszul vannak fizetve...» Szívünk egész melegével köszöntjük mi is jubiláns tisztviselőtársunkat és kívánjuk neki, hogy még sokáig élvezze tisztársai, jó barátai és ismerősei szeretetét és becsülését.

* **Negyven évi szolgálat.** Egy pénzügyi tanácsostól

kaptuk a következő felszólalást: «A csekély, az elégtelen fizetés okozta nyomoruságunkban minduntalan felemeljük panaszos szavunkat, a nélkül, hogy panaszaink meghallgatásra és kellő méltatásra találjanak. Az «Állami Tisztviselők Lapjáról» elismeri mindenki, hogy ebben a tekintetben legékesebb tolmácsolója bajainknak és fáradságtalan kitartással küzd az érzéketlen hatalommal szemben. Nem egyedüli sérelmünk a nyomoruságos fizetés, melyből családunkat fentartani alig vagyunk képesek; nagyobb és méltánylandóbb panaszunk a véghetetlen *lassu előmenetel*, a mi valósággal kétségbeejtő pályánkon. Ha gyorsabbá tétetnék az előmenetel, javulna helyzetünk az anyagiakban is, még a jelenlegi silány fizetésrendszer keretében is, ámde épp e tekintetben vagyunk a legsivárabb állapotban. És ennek az állapotnak előidézői jórészt mi magunk vagyunk. Panaszoljuk bár a szolgálati időnek 40 évben megállapított rendkívüli nagyságát és terhességét, mégis ha elértük Isten kegyelméből ezt a szép kort, a helyett, hogy tisztességgel és kartársaink szeretetétől kísérve a jól megérdemelt nyugalomba vonulnánk és helyünket átengednők fiatalabb, munkabíróbb kartársainknak, a kik évek óta nehezen várnak egy jól megérdemelt előléptetésre, futunk fűhöz-fához, könyörgünk a minister kegyességéhez, nehogy nyugdíjazzon, hiszen mi 40 évi szolgálat után is további szolgálatra képesek és készek vagyunk. Ez az önző eljárás a kartársi szeretet legparányibb részét is nélkülözi és valósággal gyűlöletet kelt a tisztviselőkben azon kartársaik irányában, a kik időn túl is görcsösen ragaszkodnak állásukhoz s ezáltal gátolják mások előmenetelét. Ha megtekintjük némely szakmakörnek ugynevezett rangsorozati névjegyzékét, látjuk, hogy csapatostól vannak tisztviselők — különösen pedig főtisztviselők — a kik, bár régen kiszolgálták a 40 évet, mégis tényleges szolgálatban állanak és nem mennek nyugdíjba. Egy V. vagy VI. fiz. oszt. hely megüresedése és betöltése esetén, le egészen a gyakornokságig, egy-egy ki nevezést, előléptetést jelent s így könnyen ki lehet számítani, hogy 8—10 nyugdíjazásra megérett tisztviselőnek időn túl való szolgálatban maradása hány ember elől zárja el az előléptetést, az előmenetelt. Nyugdíjra érett kartársaink megszivlelhetnék ezt az állapotot s meggondolhatnák, hogy 40 éven túl *már mások sérelmével* maradnak állásukban; meggondolhatnák, hogy az érdekeltek már nehezen várják távozásukat s ugyszólván kinézik őket állásukból. Elvégre mindennek vége szokott lenni s így ő reájuk is be kell következni egyszer a nyugdíjazás állapotának. Vajjon nem-e szebb és tisztességesebb a kartársak szeretete és ragaszkodásától kísérve maga idején önként nyugdíjba vonulni, mint azon tudattal huzni a szolgálatot, hogy most már csak *türt állapotban vagyok s mások helyét foglalom el*. De e lapnak is volna teendője és feladata ebben az irányban. Elismerjük, hogy kényes dologban kívánjuk állásfoglalását, de mert a tisztviselők összességének érdekképviseletére van hivatva, félre kellene tennie sokszor az egyéni rokonszenv és barátságot s az összesek érdekében szorgalmaznia kellene, hogy a köteles szolgálati időn túl egyesek ne zárják el mások elől az előlépés lehetőségét. *Tanácsos.*»

* **Az állami tisztviselők körében** mindinkább mutakozó elégedetlenség oly komoly jelekben kezd ujjabban tért foglalni és megnyilatkozni, a melyek kötelességünk kétesztik, hogy azzal ismételve és mindaddig foglalkozunk, ujj az elégedetlenség okai és forrásai fennállanak. Az Országos Egyesület legutóbbi választmányi ülése is arról tesz tanuságot, hogy a tisztviselőkar bizalma veszendőben van és türelme kezd megtörni. Hogy nem bizik már az üres ígéretekben és a leghatározottabban sürgeti anyagi helyzetének gyökeres javítását. Attól lehet félni, hogy a

március 8-ára egybehívott közgyűlésen erős kifakadások fognak elhangzani az intéző kormánykörökkel szemben. A közgyűlés tárgysorozatára ugyanis ki van tűzve a lakbér-emelés kérdése. Elmérgezte az elégedetlenséget a katonatiszti fizetések emelésének minduntalan való hangoztatása és mi már most megjósolhatjuk, hogy ez az emelés csak úgy történhetik meg, ha egyúttal az állami tisztviselők lakbérei felemeltetnek. Ez a legkevésbé, a mit az állami tisztviselők a mai viszonyok között kérhetnek. De azt aztán el is várhatják, mert végre is nem járja az, hogy mindenre van pénz, csak akkor nincs, a midőn az állami tisztviselőkről van szó. A március 8-iki közgyűlés lesz hivatva, hogy az általános elégedetlenséget demonstrálja. A kormánynak pedig kötelessége, hogy most már haladéktalanul, még pedig már az 1908. évi költségvetésben gondoskodjék arról, hogy a mai lakberek a szükségletnek megfelelően, de legalább is a vasutiakéhoz hasonlóan, felemeltessenek. Mert csak az a jó és helyes politika, a mely nem engedi, hogy az állam tisztviselői nélkülözzenek és éhezzenek.

* **Az adóhivataliak gyermeknevelési alapjára** vonatkozólag kaptuk a következő felszólalást: Az «Állami Tisztviselők Lapja» mult évi 26. számában megjelent közleményre vonatkozólag, a melyben Milcsevits János váli m. kir. adótárnok szöbe hozza a m. kir. adóhivatali tisztviselők által gyűjtött gyermeknevelési alapot, a következőket kívánom elmondani: A mint kartársaink legtöbbje előtt tudva van, Szerényi Nándor korponai m. kir. adótárnok kezdeményezésére egy «gyermeknevelési alap» létesítésén fáradoztunk. Az alapszabályokat még 1897. évben megszerkesztettük, de azokat az elnök csak az elmúlt évben kapta vissza és így bizony úgy áll a dolog, hogy 10 év alatt sokat érhattünk volna el, ha az alapszabályok felsőbb helyen még az alakulás évében jóváhagyattak volna. Pedig hát a kormány támogatását nem is kértük. Önerőnkől akartunk alapot teremteni, hogy annak kamatjaiból gyermekeinknek ösztöndíjakat adhassunk. Siker törekvéseinket nem koronázta. Segítettünk volna magunkon, de nem volt senki, a ki ügyünket előbbre vitte volna, megrekedt az és tíz évet meghaladó időt veszteltünk. Pedig utat és módot lehetett volna találni arra nézve, hogy az «Alap» javára begyűlendő pénzek «privatim» kezeltessenek, mire nézve magam ajánlkoztam. Ellenőrző közegeink lettek volna a megyesi és segesvári m. kir. adóhivatalnál lévő kartársaink. Ezt azért is hoztam volt az alakulás alkalmával szöbe, hogy egymáshoz közel vagyunk s így az ellenőrzést könnyen is lehet gyakorolni s hivatalos órán kívül minden erőnköt ügyünknek szentelhetjük. De hát rajtunk nem mult!... Internatus létesítéséről — a mit kartársaink több ízben is hangoztattak — szó sem lehet; mert hát egy ilyen intézet berendezéssel, minden szükségességekkel ellátva s a modern kor igényeinek is megfelelően belekerül egy millióba. Ez igen nagy vállalkozás lenne, a mely csekély erőnkkel szemben nem jöhetne létre, ha csak felsőbb helyen támogatásban nem részesülnénk, erre pedig kilátás egyáltalán nincsen. Eddig azért késtem jelen felvilágosítással, mert azon reményben voltam, hogy Szerényi kartársam, a ki jelenleg a módosított alapszabályok birtokában van, fog ez ügyben nyilatkozni. A «gyermeknevelési alap» az erzsébetvárosi gazdasági és iparbanknál van elhelyezve és ez idő szerint 1083 korona 10 fillért tesz. Ügyünk interpellatio tárgyát is képezte az országházban. De hát ennek sem volt eredménye! Senki sem érdeklődött s a kik tehettek volna valamit, egyáltalán nem tettek... A nemtörődömség feledésbe juttatta az egész «gyermeknevelési alap» ügyünket. A gyűjtés kezdeményezője s ügyünk előharcosa Szerényi Nándor kartársunk volt s ő is rendelkezik a takarékpénztárilag kezelt pénz felett. Az

iparbank a betétek után 1905 június hó végéig 5 $\frac{1}{2}$ %-ot fizetett, de a kamatlábat a pénz szűke miatt 5%-ra szállította le azon év július hó 1-től kezdve. Az alap ideiglenes pénztárnoka én vagyok, ki a megbízást annak idején elfogadtam. 1900. év óta kartársaink által semminemű befizetések nem történtek valószínűleg azon okból, hogy az alapszabályok nem hagyattak jóvá. Szerényi nézetem szerint pedig a befizetéseket lehetett volna folytatni anélkül is, hogy felsőbb helyen ez ellen tán kifogások tétettek volna. Hallgatólag így is lehetett volna az alaptőkénket tagsági díjak befizetése által szaporítani s pusztán nem telt volna el egy évtized semmit tevéssel. Az én nézetem az, hogy a *gyermeknevelési alapot*, úgy a mint az ma van, adjuk át az «Állami Tisztviselők Országos Egyesülete» gondozása és kezelése alá azzal a feltétellel és kikötéssel, hogy ha a kultuszminister, az egy millió költséggel tervezett *tisztviselői internatusokat* felállítja, egy m. kir. adóhivatali tisztviselő gyermeke részére létesítsék a mi alapunkból egy *alapítvány*, ha lehet ingyenes, ha nem, hát legalább is kedvezményes helyre. Ezzel elértük célunkat és egyúttal elősegítettük az Országos Egyesületnek a tisztviselői internatus létesítésére vonatkozó nemes törekvéseit. Mi magunk ezzel a ki alappal soha eredményt elérni nem fogunk. Az én javaslatommal legalább egy helyet biztosítunk egy kartársunk jól tanuló fiának. *Gencsy Gyula*, m. kir. adótárnok

* **Állami tisztviselők socialista ligája.** Sok bolond gombát termett már az időszakai sajtó és sok lehetetlen, dologról olvastunk egyik-másik, szenzatiót hajhászó lapban. De a miről e napokban kaptunk hírt, az már a rendes mértéket jóval felülhaladja. Lapunk egy barátja ugyanis kimetszett a «Népszava»-ból egy hírt, a mely szóról-szóra így szól:

«Az állami tisztviselők, ha a kormány egyáltalában megengedte nekik a szervezkedést, eddig mindig a konzervatív trade-unióban tömörültek. Most pedig egyenesen a socialista agitáció teljesen benyomult az állami tisztviselők közé, a mi Angolországban teljesen hallatlan dolog. Nemrég megalakult az «Állami tisztviselők socialista ligája» («Civil Service Socialist League»), melynek egyetlen főadata az állami tisztviselők körében híveket szerezni a socialismusnak. A mozgalom máris rendkívüli sikerekről számolhat be. Rövid főnállása óta máris kereken 2000 állami tisztviselő, férfi és nő lépett be ebbe a tisztán politikai szervezetbe.»

Eddig az említett ujság h iradása. Mi igaz ebből a közlésből, mi nem: nem kutatjuk. Lehet, hogy az elkésredés már ezen a téren kezdi boldogulását erőszakolni. Az Országos Egyesület egyik legutóbbi választmányi ülésén már szöbe lett hozva, hogy az állami tisztviselők ujabban kezdenek cikkeket irogatni a *Népszavába*. Nem lehetetlen tehát, hogy találkoztak eltévelyedett, magukról megelégedett tisztviselők, a kik most már az erőszak útjára kívánják terelni a tisztviselői mozgalmakat. Az a körülmény, hogy a magyar állami tisztviselőnek nincsenek megadva a tisztességes megélhetés feltételei, feljogosítja a tisztviselőkart arra, hogy testületileg, egyesületi uton, a *törvények és az alkotmány keretein belül*, anyagi helyzetének javítását sürgesse. De arra egyetlen egy *hazafias* tisztviselő nem kapható, hogy a socialista-ligák veszedelmes, hazafias-ellenes működéseiben részt vegyen. Épen ezért addig, míg mi ennek a ligának egyik *elő* tagját nem látjuk, nem is hiszünk a h iradásban. De ha egy szemernyi igazság sincs abban, a mit ez a socialista ujság h irül adott, akkor is *jó lesz erről tudomást szerezni a kormánynak*. Mert nem mozog a haraszt, szelecske nélkül. Így példának okáért tanuságot tehetünk arról, hogy az adóhivataliak legutóbbi

mozgalma során egy adóhivatali tisztviselőtől cikket kaptunk, a melyben felhívja kartársait arra, hogy lépjenek *passiv resistentiába*. És tanúságot tehetünk arról is, hogy midőn a számvevőségi tisztviselők legutóbbi congressusa után több, vezető-állást betöltő számvevőségi tisztársunkkal ebédeltünk, egy számtiszt oda állott asztalunkhoz és kijelentette, mennyire sajnálja, hogy a főváros közgyűlési termének karzatát azon idő alatt, míg a congressus lefolyt, meg nem töltötte socialistákkal. . . . Mi ugyan nem féltjük a hazafias érzésű tisztviselőkart. De mégis oly jelenségek ezek, a melyek kötelességévé teszik a kormánynak, hogy ezzel a kérdéssel komolyan foglalkozzon.

* **A számvevőségek köréből.** *Robel Román* pénzügyi tanácsos, a pestvidéki pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség vezetője, f. hó 23-án érte állami szolgálatbalepésének 35-ik évfordulóját. 1853-ban születvén, elég korán jutott ehhez a szép naphoz. A fiatalabb generatio alig tudja, mit dolgozott Robel Román évekkel ezelőtt élőszoval és tollal, tisztviselőtársai érdekében. Lapunknak éveken át rendes munkatársa volt és nem merült fel tisztviselői kérdés, a melyhez ő hozzá nem szólott volna, valamint nem volt tisztviselői mozgalom, a melyben tevékeny részt nem vett volna. Ma is az Országos Egyesületnek választmányi tagja. Szegeden ő elnökölt a számvevőségek ama értekezletén, a melyen a szerencsétlen véget ért 18-as bizottságot megválasztották. Őt akarták elnöknek, de nagy elfoglaltságára való hivatkozással, nem fogadta el. Ha ő lesz a bizottság elnöke, sok-sok másként történt volna. Csak sajnálni lehet, hogy nem volt a legutóbbi congressuson, mert ha ott megjelenik, okvetlenül ő lesz megválasztva elnöknek. Tisztviselőtársai szeretettel és ragaszkodással veszik körül; mi meg, a kik majd három évtized óta ismerjük e kiváló tisztviselőt, jubileuma alkalmával, baráti szeretettel kívánjuk, hogy az isten soká éltesse a tisztviselőkar örömeire, szerető neje boldogságára. — Még egy másik jubileumról is meg kell emlékeznünk. *Lángh Lajos*, zalaegerszegi pénzügyi számtanácsos ugyanis tegnap érte el szolgálatának 35-ik esztendejét, a mit azok előtt, a kikkel a számvevőségi congressuson találkozott (tehát e sorok írója előtt is) bölcsen elhallgatott. A mit akkor élő szóval nem fejezhetünk ki, azt most megüzenjük a jubiléusnak a nyomtatott szó útján. Adjon a gondviselés sok olyan tisztviselőt a mi ügyünknek, a milyen *Lángh Lajos*, a ki szívvel-lélekkel munkálkodik tisztviselőtársai jólétének előmozdításán. Most is ő képviselte a congressuson a zalaegerszegieket, azok közé tartozván, a kik nyiltan és őszintén vallották, hogy a számvevőségi tisztviselők bajain segíteni kell okvetlenül és mielőbb. — A harmadik jubiléus: *Gaál László* pénzügyi számvizsgáló, az esztergomi számvevőségi kirendeltség vezetője, a ki az elmúlt napokban ünnepelte szolgálatának 25-ik évfordulóját. *Gaál László* tevékeny részt vett a mostani mozgalomban és az ő befolyásának tulajdonítható, hogy Esztergomból három taggal volt képviselve a kirendeltség. — *Haragos János* pénzügyi számvizsgáló Tordán, kinevezetett számtanácsossá és számvevőségi főnökké *Makóra, Debrő Mihály* számvizsgáló pedig ugyancsak számtanácsossá a nagybecskereki pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez. *Haragos János* 1881 óta áll szolgálatban és 1855-ben született. Makói kartársaink derék kollegát és igazságos főnököt nyertek benne. Mielőtt *Haragos János* új állomáshelyére távozott, vendégszerető házában összegyűltek a *tordai* pénzügyigazgatóság, a számvevőség és az adóhivatal tisztikara. A tisztviselők érzelmeinek *Tósa László* pénzügyigazgató adott kifejezést, méltatva a körükből távozó kartárs közismert jó tulajdonságait. — *Kiss István* pénzügyi számtanácsos Gyulán és *Thury Mihály* számtanácsos Nagybecskereken, kölcsönösen áthelyeztettek. — *Debrő M.* Sátorlajuhelyről kerül most Nagybecskerekre. Az elmúlt évben ünnepelte szolgálatának 30-ik évfordulóját. Epen 50-ik esztendejében érte az előléptetés, a melyre rászolgált.

* **A nagyváradai állami tisztviselők mozgalmaról,** melynek az a célja, hogy Nagyvárad a II-ik lakbérosztályból az I-sőbe soroztassék, szólottunk már lapunkban. A mozgalom élén *Papp Miklós* kir. tanácsos, pénzügyigazgató, *Bary József* törvényszéki elnök és *Siket Traján* posta-

távirada-igazgató áll. A memorandumot *Szép Lajos* pénzügyi titkár fogalmazta.

* **Szolgálati jubileum.** *Hell Jenő* m. kir. vámfőtiszt f. hó 20-án ünnepelte szolgálatának 25-ik évfordulóját, mely alkalommal tisztársai társasvácsorára gyűltek össze. *Ruzitska György* vámfőellenőr tolmácsolta meleg szavakban a kartársak jókívánatait, mire az ünnepelt érzékenyülve köszönte meg a váratlan ünnepeltetést.

* **Az adóhivatalok köréből.** *Arányi Főzsef* pápai adótiszt kinevezetett ugyanoda ellenőrré. A volt adótárnok: *Harmos Zoltán*, sok évi hű és buzgó szolgálataiért, a pénzügyi tanácsosi címet, akarjuk mondani: a koronás arany érdemkeresztet kapta. Ugyanazt, a mit Bécsben az udvari szolgák kapnak. Kérdezzük az illetékes köröket: ha egy adótárnok négy évtizeden át hűen és becsületesen szolgálja az államot, nem érdemli az meg, hogy a pénzbe nem kerülő pénzügyi tanácsosi címet kapja? Az illetékes osztály kötelessége ebben a tekintetben a ministert felvilágosítani, mert igazán helytelen dolog az, hogy nálunk egy állami hivatal vezetőjének holmi érdemkeresztet osztogatnak. — *Frank Sándor* óbecsei adótiszt, kinevezetett a turóc-szentmártoni adóhivatalhoz segéddé.

* **A pénzügyigazgatás körében** következő kinevezések történtek e napokban: *Dóczy Főzsef* temesvári pénzügyi segédtitkár, titkárrá lett kinevezve *Nagykárolyba; Komár Rudolf dr.*, tordai pénzügyi fogalmazó segédtitkárrá Temesvárra; *Szedlák Imre* lugosi segédtitkár titkárrá Brassóba, *Szathmáry Sándor* sepsiszentgyörgyi fogalmazó segédtitkárrá Lugosra, *Zsabay István dr.* ipolysági fogalmazó segédtitkárrá ugyanoda; *Sensel György* nagyváradai fogalmazó segédtitkárrá Szekszárdra.

* **A bírói és ügyészi szervezet** módosításáról szóló idei VI. t.-cikket február 26-án hozza a hivatalos lap. Ugyanebben a számban vannak közölve az ezen évi alapon történt kinevezések. Ilyen kinevezés az alsó fokokon már ritkán, vagy tán még soha sem fordult elő nemcsak a bíróságoknál, de állami adminisztrációnk más ágánál sem. Őt tömött hasábot foglal el a kinevezések névsora.

* **A kataszteri felmérésnél** kinevezetett: *Mák Károly* kataszteri mérnök a IX. fiz. osztályba főmérnökké; *Darabanth Jenő*, *Bozics Budiszláv*, *Breberin Miklós*, *Óbenail József*, *Gida László*, *Biró Ákos*, *Herczeg Sándor* és *Ulferth József* mérnöksegédek a X. fiz. osztályba kataszteri mérnökké.

* **A bányászat köréből.** *Weisz György* bányatanácsosi címmel felruházott főmérnök bányatanácsossá; *Fischer Samu*, *Bertalan Miklós* és *Muzsnay Ferenc* bányamérnökök, továbbá *Sulzer Henrik* és *Baliga Aurél* mérnökök főmérnökké lettek kinevezve.

* **Nyugdíjazások.** *Almásy Andor* lugosi m. kir. erdőigazgató, saját kérelmére nyugalomba helyeztetett. Ez alkalommal a *Ferencz József*-rend tiszti keresztjét kapta. *Almásy* 1867 óta, tehát 41 évig szolgált és most 67 éves.

* **Halálozások.** *Gerbár Géza* m. kir. adótiszt, 31 éves korában, szolgálatának 10-ik évében, Nagyatádor meghalt. Az ottani m. kir. adóhivatal külön gyászjelentést adott ki. — *Jánossy Károly* zombori pénzügyi segédtitkár, 53 esztendőskorában, Zomborban. Az ottani pénzügyigazgatóság és a mellé rendelt számvevőség testületileg vett részt a temetésen és koszorút helyezett a ravatalra. — *Bazarab Jenő* pénzügyi számellenőr, idegbajában öngyilkos lett. 36 éves volt. — *Farnady Elemér dr.* belügymin. segédtitkár, golyót röpített agyába és nyomban meghalt.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **Csikvári Jákó.**
(Lakás: Maglód, Pestmegye.)

A Tokaji Bortermelő Társaság szállít Tokajból

20 ^{palack} _{0,7 literes} TOKAJI szamorodni BORT 28 ^{koro-} _{3 éves} náért,

ládában, bérmentve a megrendelő vasuti állomására.

Franklin-Társulat nyomdája. (Budapest IV., Egyetem-utca 4. sz.)